

Rebecca

JAMES

Bestsellerio
„Tobula klasa“
autorė

Saldži
Kancija

Alma littera

AŠ TEBESAPNUOJU „FEARVJU“.

Sapnuose šis namas įspūdingesnis, negu buvo gyvenime: pastatas aukštesnis ir didingesnis, koridoriai ilgesni ir klaidesni, vidus šaltesnis ir tamsesnis nei iš tikrųjų. Mano sapnuose „Fearvju“ yra baugių landų ir šešėlių labirintas, statūs laiptai, išsirangę košmariškais kilpomis. Aš bėgu per tą namą apimtas siaubo, niekada nesuprasdamas, pats vejuosi ar esu vejamas, noriu pabėgti ar būti surastas. Tiek nežinau, kad galvoje aidi riksmas, išsiveršiąs man pamačius, ką žinau pamatysiąs už kito ar dar kito kampo.

Kartais tuose sapnuose pasirodo ir Ana, slenka it vaiduoklis priekyje arba paskui mane. Kad ir kaip ją vyčiausi ar šaukčiau vardu, ji lieka nepasiekiamą. Akimirką priartėja šypsodama, tiesdama man ranką, bet ir vėl dingsta už kampo ar panyra į šešėlį tarsi vizija ar šmėkla. Ištirpsta ore lyg dūmų sruoga.

Mano sapnuose pats namas sakytum sklidinas piktų kėslių, iš jo pamatų tarsi kyla pikta jėga, įsigerianti į grindis ir sienas, užnuodijanti orą ir apverčianti kiekvieno čia įžengusio gyvenimą.

Tikrovėje ne „Fearvju“ buvo kaltas dėl to, kas atsitiko. Kalti buvo žmonės.

1

– TIMAI, TURĖSI PAGALIAU SUAUGTI, – SAKO LILA. – SUSIRASTI tikrą darbą.

– Aš ir turiu tikrą darbą, – tariu. – Vaikštau į jį. Dirbu. Už tai gaunu algą. Man atrodo visai tikra.

– Gerai jau, – atsidūsta ji. – Galbūt žodis „tikras“ netinka. Tau reikia geriau apmokamo darbo. Kad galėtum susimokėti nuomą ir pragyventi. Darbą, kurį dirbdamas taptum savarankiškas.

Kilsteliu antakius.

– Iš tikrųjų nori pasakyti, kad kuo greičiau išsinešdinčiau.

– O ką... – gūžteli ji. – Jeigu jau prasarai, negali amžinai čia gyventi. Manęs nežavi mintis, kad amžinai miegosi ant mano sofos. Ypač kai šalia Patrikas. – Pasiėmusi nuo staliuko nešiojamąjį kompiuterį pasideda ant kelių. – O jeigu atsisakai ieškoti tikro, tai yra pelningesnio darbo, turėsime tau surasti kokią visiškai pigią skylę.

Užsimerkiu ir laikiu, kad ji pakeistų temą. Liautųsi reguliuoti mano gyvenimą. Suprantu, jog turiu tvarkytis, ir esu pasiryžęs tai daryti. Bet ne šiandien.

Ji kumšteli man alkūne.

– Paklausyk skelbimo. Skamba viliojamai. Ir netoli, Fearlaite. – Ji skaito: – „Didelis apstatytas kambarys erdviame name, kuriame gyvena dar vienas žmogus. Šimtas dolerių per savaitę.“ Timai,

šimtas dolerių. Pigiau nerasi. – Man tylint, ji vėl kumšteli. – Tai skambinsi ar ne?

– Gal kokia lindyne, – burbteliu. – Pelėsis. Žiurkės. Įsivaizduoju.

– Timai, tu sėdi be pinigų, – sako ji. – Turėsi imti, kas siūloma. Lindynė ar ne. – Paima mano telefoną, surenka numerį. – Nagi. – Ji prideda telefoną man prie ausies, taigi esu priverstas jį paimti. – Tik pasiteirauk. Per galvą neduos. Nebūk toks mėmė.

Atsiliepia kažkoks Markas, pasikeičiame informacija. Klausia, kokio aš amžiaus, ar turiu darbą, ar norėčiau atvažiuoti į Fearlaitą apžiūrėti kambario ir susipažinti su galima kompanione, mergina, vardu Ana. Įdomu, kodėl pati Ana neatsiliepė. Jis pasako man adresą, aš pažadu nuvažiuoti dar šiandien, tik vėliau.

– Ar galima paklausti? – tariau prieš baigdamas pokalbį.

– Žinoma.

– Kodėl kambarys toks pigus? Kur šuo pakastas?

Lila piktai niūkteli man, susiraukia. Aš nekreipiu dėmesio.

– Namas didelis, – maloniai sako Markas. – Labai didelis. Iš tikrųjų per didelis gyventi vienai merginai. O Anai tik dvidešimt metų. Būtų gerai, kad dar kas nors apsisotų. Telefonu tiek tegaliu paaiškinti. Jeigu atvažiuosite, galėsime daugiau papasakoti. Sąlygos labai priimtinos.

Sąlygos... Žodis nuskamba grėsmingai. Nesuprantu, kodėl kambarys iki šiol neišnuomotas, ir nutariu, kad „sąlygos“ nėra jau tokios priimtinos, kaip Markas žada. Turi būti koks nors kabliukas. Jei kas nors atrodo per daug gerai, kad būtų galima patikėti, paprastai taip ir esti.

*

Nors beprotiškai maža kaina man kelia įtarimą, nusprendžiu nuvažiuot ir apsižvalgyt. Pareina namo Lilos draugas Patrikas, nuo jo tvoskia aštrių lyg skutimosi losjonas atšiaurumu. Staiga bute

pasidaro baisiai ankšta. Lila teisi. Turiu susirasti kitą vietą gyventi. Nubėgu laiptais, neriu į kairią ir dar spėju į Fearlaito autobusą.

Namas milžiniškas. Smiltainio ir plytų dviaukštis didžiausias ir gražiausias gatvėje, pristatytoje ir šiaip dailių vilų. Eitum ar važiuotum, tokio namo negali nepastebėti. Matydamas tokį namą imi spėlioti, kokie žmonės jame gyvena.

Apsuptas plačios vejės ir vešlaus žalio nuostabių medžių sodo, namas staiga man pasirodo toks prašmatnus, jog pamatau apsirikęs. Jis net turi pavadinimą. Iškaboję virš vartų įmantriai išraižytas žodis „Fearvju“.

Dar dirsteliu į adresą lapelyje. Ne, neapsirikau, ir garantuotai viduje rasiu ne lindynę, kurios tikėjaisi.

Man artinantis keliuku, atsiveria namo durys, tačiau lauke taip šviesu, o viduje taip tamsu, kad ne iš karto įžiūriu, kas jas atidarė. Užlipęs laiptais matau tarpduryje laukiantį vyriškį. Jis tvarkingai apsirengęs marškiniais ilgomis rankovėmis, įdėmiai mane apžiūri. Su savo šortais ir marškinėliais atrodo nevalyvai, net noriu atsiprašyti, bet prisimenu, jog ieškau vietos gyventi, o ne darbo.

Jis atkiša ranką.

– Markas Herou, – prisistato. – Jūs tikriausiai Timas?

Jis visa galva aukštesnis už mane. Plaukai tamsūs, veidas valingas.

Koridoriuje išgirstu žingsnius, ir jam už nugaros pasirodo moteris. Tamsiaplaukė ir aukšta kaip ir Markas, vilki dalykiniu kostiumėliu.

– Čia mano sesuo Fiona, – sako jis. – Fiona, čia Timas.

– Mes esame Anos draugai, – paaiškina Fiona. – Ji laukia virtuvėje.

Jie nuveda mane ilgu plačiu koridoriumi. Po kurio laiko akys apsipranta su tamsa. Medinės grindys išblizgintos, lubos aukštos ir papuoštos vingriais lipdiniais. Mes praeiname pro daugybę

kambarių uždarytomis durimis ir didžiulius laiptus į viršų. Namu užpakalinėje dalyje yra erdvi virtuvė ir valgomasis. Ne taip kaip niūrus koridorius, pastarasis kambarys užlietas pro daugybę langų plūstančios šviesos, stiklinės durys veda į kiemą ir sodą už jo.

Prie virtuvės stalo sėdi šviesiaplaukė mergina. Atrodo tokia opi ir trapi, jog pamanau, gal ji serga.

– Timai, – sako Markas, – susipažinkit su Ana. Ana London.

Ji atsistoja, atkiša ranką ir staigiai atitraukia. Labai tyliai pasisveikinusi įbeda akis į stalą. Markas sakė, jai dvidešimt metų. Atrodo gerokai jaunesnė.

– Malonu susipažinti, – sakau.

– Ačiū, – murmteli ji.

– Taigi, Timai, – prabyla Fiona, – Markas sakė, dirbate restorane?

– O taip, – patvirtinu. – Menlyje. Netoli nuo čia. Pėsčiomis daugiausia dešimt minučių.

– O jūsų darbas garantuotas? Patikimas? Artimiausioje ateityje netapsite bedarbiais?

– Aš dirbu savo tėvukui, – paaiškinu. – Nemanau, kad jis mane išvartytų. Nebūtų labai šeimyniška.

Mano žodžiai turėjo nuskambėti šmaikščiai, sumažinti įtampą, bet niekas nesijuokia. Marko veidas nieko nesakantis. Ana žiūri į nenustygstančias savo rankas. Fiona dirbtinai šypteli.

– Puiku, – ištaria. – Ką gi, tuo tarpu turbūt gana kamantinėti. Reikia nuvesti jus apžiūrėti kambario.

Išseku paskui trijulę į koridoriaus tamsą ir užlipu laiptais. Pirmoji žengia Fiona. Aš einu šalia jos. Stengiuosi sugauti jos žvilgsnį, bandau šypsotis norėdamas užmegzti ryšį, bet ji nuleidusi galvą.

– „Fearvju“ pastatytas tūkstantis aštuoni šimtai devyniasdešimtais metais, – lipdamas aiškina Markas. – Taigi, nors namas

didelis ir tikrai patogus, galbūt pasigesite šiuolaikinės estetikos bruožų.

Kur jau ne, pamanau.

– Namas tikrai skiriasi nuo daugumos australų būstų, – pasakoja Markas. – Jis būdingesnis Anglijai. Kai kuriems žmonėms nepatinka. Bet manau, jog turi savotiško žavesio.

Viskas šiame pastate, taip pat ir laiptai, didinga, padaryta su užmoju ir meistriškai. Namas tikriausiai vertas gražios sumelės, tačiau niūrus ir šaltas. Netgi slegiantis. Lauke kepina karštis, saulė taip plieskia, jog oras virš gatvių net mirguliuoja, o čia tamsu ir vėsu kaip urve, tiesiog kitas pasaulis.

*

Antrame aukšte Fiona sustoja prie pirmųjų durų.

– Galite pasirinkti iš kelių kambarių, – taria ji, – bet šitas gražiausias.

Ji atidaro duris, iš aš atsiduriu gal geriausiame savo gyvenimo miegamajame. Kambarys didelis, šviesus, baldų tiek, kad būtų jauku, bet ne užgriozta. Patekęs iš koridoriaus tamsos pasijunti lyg iš olos išėjęs į saulę. Sienos baltos, grindys šviesių lentų. Aukšti langai įrėmina įspūdingus uosto vaizdus. Viename šone stovi dvigulė lova, kitame – drabužių spinta, vienoje kertėje prisiglaudęs rašomasis stalas. Ant grindų patiestas brangus kilimas.

– Vonios ir tualetu nėra, – sako Fiona, – bet šiame aukšte trys vonios kambariai, vienas tiesiai prieš jūsų duris, taigi nereikės juo naudotis kartu su Ana.

Prisimenu nykštukinį tualetą, į kurį jau kelios savaitės vaikšto dar ir Lila su Patriku, taip pat Indonezijoje įprastas tupyklas. Vonija su tualetu man vienam būtų prabanga, apie kurią net nedrįsau svajoti.

Pats kambarys tūkstantį kartų geresnis, negu galėjau įsivaizduoti. Atsisukęs aprėpiu jį žvilgsniu ir einu prie lango.

– Turbūt gražiausias vaizdas visame Sidnėje, – tariu kraipydamas galvą.

– Tikrai įspūdingas, – pritaria Markas, atsistojęs šalia manęs. Valandėlę žiūri pro langą, tada žvilgteli į rankinį laikrodį. Atsitiesęs timpteli rankogalius ir staigiai, beveik kariškai suglaudžia kojas. – Taigi toks jūsų kambarys, – sako. – Fiona, gal jau reikėtų grįžti į kontorą. – Jis pasižiūri į Aną. – Tikiuosi, galime palikti judu galutinai susitarti?

– Žinoma, – linkteli Ana. – Jūs eikite.

– Tikrai? – klausia Fiona. – Kaip tu jautiesi?

– Gerai.

Markas ir Fiona atsisveikina su mumis ir išeina. Jų žingsniai ant laiptų – vienintelis garsas visuose namuose. Ana netaria nė žodžio. Ir nežiūri į mane. Nejudėdama, lyg apimta transo spokso kažkur į tolį. Tik trinktelėjus lauko durims atsitokėja: užsimerkia, imasi už skruosto. Tas judesys keistas ir asmeniškasis, lyg būtų pamiršusi, jog aš čia.

– Taigi vieta puiki, – sakau.

Ji atsimerkia.

– Ačiū.

Laukiu, kad ji mane užkalbintų, ko nors paklaustų, galbūt pasakotų apie save ką įdomaus, bet ji tik stovi ir nervingai grąžo rankas.

Ne tik „Fearvju“ tarsi ne šio pasaulio, bet, pamanau, ir Ana. Ji beveik nekalba, o jei ką ištaria, taip oficialiai ir nenatūraliai, lyg skaitytų iš lapo. Stovi bailiai susigūžusi, tartum nedrįsdama pakelti galvos ir pažvelgti į pasaulį, tarsi mieliau norėdama išnykti. Jos rankos niekaip nerimsta, susigniaužia, vėl atsigniaužia, tampo drabužius.

Aiškliai pajuntu, kad turiu imti vadžias į savo rankas, jeigu noriu ko nors pasiekti.

Kambarys tiek daug geresnis, negu tikėjausi, jog jau knieti lepletėti, kad imsiu, nepaisydamas Anos keistumo ir visų sąlygų, bet suprantu turįs dar paklausinėti. Šimtas dolerių per savaitę už tokį kambarį – beprotiškai mažai. Turi būti kokie nors sąstatai.

– Kambarys fantastiškas, – sakau. – Ir namas labai patinka. Bet, kai skambinau, Markas minėjo kažkokias sąlygas. Ar galiu paklausti, kokios jos? Tos sąlygos.

Ji linkteli ir dar labiau sutrinka. Žiūri į grindis karštligiškai gnaužydama rankas. Veidas parausta. Ji kažką sumurma, bet taip tyliai, kad neišgirstu.

– Atsiprašau?

– Man agorafobija, – išpyškina jau per garsiai.

– Agorafobija? – pakartoju. Žodis girdėtas, bet nenutuokiu, ką jis reiškia. – Abejoju, ar...

– Tai erdvės baimė, – paaiškina ji. – Man užaina panikos priepuoliai.

– Aišku. Panikos priepuoliai. – Kaltai šypteliu. – Atleisk. Jaučiuosi kvailokai, bet vis tiek nesuprantu...

– Aš niekur negaliu išeiti. Lauke apima siaubas.

– Negali išeiti? – Stengiuosi nuslėpti nuostabą, bet nelabai sėkmingai. – Visiškai?

– Aš niekada neišeinu iš namų, – atsako ji.

– Tikriausiai labai sunku. – Ji mirksėdama nusisuka. – Atleisk, nežinau, ką sakyti. Ar bandei...

– Ne, – pertraukia ji mane. – Nė karto.

– Atsiprašau. Nenorėjau būti įkyrus. Ar seniai šitaip pasidarė? Ir kaip išsiverti niekur neišeidama?

– Jau senokai, – taria ji. – Pusę metų neišeinu iš namų.

Visą amžinybę, pamanau.

– Man padeda Markas su Fiona, – sako ji, kilstelėdama smarką. – Bet jie negali amžinai manęs globoti.

Valandėlę abu tylime, spoksome pro langą. Neįsivaizduoju, kaip ji išveria matydama tokį grožį, saulę ir dangų, laivus uoste, kai pati kasdien visą dieną įkalinta viduje. Mintis, kad žiūri į pasaulį, kuriam negali priklausyti, man nesuvokiama. Tai kažkokia kankynė.

– Aišku, – pagaliau sakau. – Vadinasi, reikia žmogaus, kuris visko parūpintų? Nupirktų duonos, pieno ir panašiai? Ar Markas šitas sąlygas turėjo galvoje?

– Iš esmės taip, – atsako ji. – Turbūt beveik viską galėčiau įsigyti internetu. Bet ne visada praktiška. Be to, Markas įsitikinęs, jog neturėčiau gyventi viena. Na, maža kas gali atsitikti... „Fearvju“ toks didžiulis...

– Taigi tu sudarinėsi pirkinių sąrašus, o aš pirksiu, tiesa? Tokia bus tvarka?

– Galėtume smulkiau susitarti, – taria ji. – Kad tau būtų lengviau. Aš per daug neįkyrėsiu.

Gūžtelėdamas šypteliu.

– Manau, kambarys man patiks. O aš ar tiksiu? Sakau, gal turi man kokių klausimų?

– Kad ne, – papurto ji galvą. – Jeigu nori, gyvenk. Atrodai visai normalus. – Pirmą kartą ji nusišypso. – Bent jau normalesnis už mane.

Nulipę žemyn viską aptariame smulkiau. Ji man įteikia lauko durų raktą, parodo, kur yra skalbykla, – toliau už kiemo.

Išeinu pakiliai nusiteikęs: kambarys fantastiškas, daugiau negu pigus, namas stovi viename geriausių Sidnėjaus rajonų. Ana, aišku, keista, bet man tai nerūpi. Kiek matau, ji tiesiog drovi, truputį nervinga, bet šitai manęs nė trupučio nebaugina. Pamanau, gal jai net galėsiu padėti. Mažų mažiausiai atnešiu į „Fearvju“ bent kiek gyvumo, atversiu duris ir langus, įleisiu šviesos.

2

*ANA SEKA JĮ PRO LANGĄ. UŽDARIUSI LAUKO DURIS SMUNKA Į SVE-
tainę, užtraukia portjerą ir žiūri pro plyšelį.*

*Jis žengia sparčiai, spyruokliuojančiais žingsniais – smagi, op-
timistiška eisena, taip vaikšto žmogus, turintis kur eiti ir be jokių
rūpesčių.*

*Jai patinka jo išvaizda. Nėra gražus kaip paveikslėlis, bet vei-
das atviras, strazdanota oda nugairinta vėjo, plaukai susitaršę. Jie
turbūt buvo kaštoniniai, bet saulė išblukino. Žvilgsnis tiesus ir nuo-
širdus, lūpos lengvai šypso. Matyti, kad jam sekasi. Jis mylimas, pa-
sitikintis savimi, neabejojantis pasaulio sąranga ir savo vieta joje.
Jo nesugniuždė gyvenimo aplinkybės, neišdavė neatsparus protas.*

*Jis panašus į žmogų, kurio vieta vėjuje, saulėje ir jūroje, stichijo-
se, kurios ją taip gąsdina, – pasaulyje, nuo kurio ji atsiskyrė.*

Jai atrodo, kad jo oda būtų sūri palaižyti.